

17 SEPTEMBER 2017 – VIERENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

WIJSHEID VAN JEZUS SIRACH 27, 30 – 28, 7

Wrok en gramschap zijn iets afschuwelijks, alleen een zondaar blijft ermee lopen. Wie wraak neemt, zal de wraak van de Heer voelen: de Heer zal zijn zonden nooit uit het oog verliezen. Vergeef uw naaste zijn onrecht: dan worden, wanneer gij er om bidt, uw eigen zonden kwijtgescholden.

Kan een mens, die tegenover een medemens in zijn gramschap volhardt, bij de Heer zijn heil komen zoeken? Kan hij, die onverbiddelijk is voor zijn evenmens, om vergeving bidden voor zijn eigen zonden? Als iemand, die zelf maar een mens is, in zijn wrok volhardt, wie zal dan verzoening bewerken voor zijn zonden? Denk aan het einde en houd op met haten; denk aan de ondergang en de dood en houd u aan de geboden. Denk aan de geboden en koester geen wrok tegen uw naaste. Denk aan het verbond van de Allerhoogste en vergeef uw naaste zijn dwaling.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE ROMEINEN 14, 7-9

Broeders en zusters,

Niemand van ons leeft voor zichzelf alleen, niemand sterft voor zichzelf alleen. Zolang wij leven, leven wij voor de Heer, en sterven wij, dan sterven wij voor de Heer: of wij leven of sterven, Hem behoren wij toe. Daarvoor is Christus gestorven en weer levend geworden: om Heer te zijn over doden en levenden.

EVANGELIE

MATTEÛS 18, 21-35

In die tijd kwam Petrus naar Jezus toe en sprak: „Heer, als mijn broeder tegen mij misdoet, hoe dikwijls moet ik hem dan vergeven? Tot zevenmaal toe?”

Jezus antwoordde hem: „Neen, zeg Ik u, niet tot zevenmaal toe maar tot zeventig maal zevenmaal.”

„Daarom gelijkt het Rijk der hemelen op een koning die rekening en verantwoording wilde vragen aan zijn dienaars. Toen hij hiermee begon, bracht men iemand bij hem die tienduizend talenten schuldig was. Daar hij niets had om te betalen, gaf de heer het bevel hem te verkopen met vrouw en kinderen en al wat hij bezat om zo de schuld te vereffenen. Maar de dienaar wierp zich voor hem neer en smeekte: ‘Heer, heb geduld met mij en ik zal u alles betalen.’ De heer kreeg medelijden met die dienaar, liet hem gaan en schold hem de geleende som kwijt.”

„Maar toen die dienaar buiten kwam, trof hij daar een andere dienaar die hem honderd denariën schuldig was; hij greep hem bij de keel en zei: ‘Betaal wat je schuldig bent.’ De andere dienaar wierp zich voor hem neer en smeekte: ‘Heb geduld met mij en ik zal u betalen.’ Maar hij weigerde, liet hem zelfs in de gevangenis zetten, totdat hij zijn schuld betaald zou hebben.”

„Toen nu de overige dienaars zagen wat er gebeurd was, waren zij diep verontwaardigd en gingen hun heer alles vertellen. Daarop liet de heer de dienaar roepen en sprak: ‘Jij, lelijke knecht, heel die schuld heb ik je kwijtgescholden, omdat je mij erom gesmeekt hebt. Had jij dan ook geen medelijden moeten hebben met je mededenaar, zoals ik met jou medelijden heb gehad?’ En in toorn ontstoken, leverde zijn heer hem over aan de beulen, totdat hij zijn hele schuld betaald zou hebben.”

„Zo zal ook mijn hemelse Vader met ieder van u handelen die niet zijn broeder van harte vergiffenis schenkt.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.rkbijbel.nl

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN A-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Vierhonderdnegentigmaal?

EVANGELIE • „De wraak zal zoet zijn”, getekend: De Wreker. Als kind legde ik wel eens een dergelijk dreigbriefje op het kussen van mijn oudere zussen. Meestal bleef de wraak uit. Daarom was ze ook zoet. Over vergelding of vergeving gaat het in dit deel van de kerkrede. Jezus onderricht zijn sleuteldragers over de onderlinge verhoudingen in de kerkgemeenschap.

De toespraak werd uitgelokt door een vraag van de leerlingen aan Jezus over wie dan wel de grootste mag zijn in het koninkrijk (zie Matteüs 18, 1). Na de toelichting over de broederlijke vermaning en het gemeenschappelijk gebed (zie vorige zondag) stelt Petrus een nieuwe sleutelvraag: „Hoe vaak moet ik mijn zuster of broeder vergeven?” De vraagsteller geeft zelf een voorzet: „Tot zevenmaal?” „Neen,” zegt Jezus, „tot zeventigmaal zeven!”

De getallenkwesie voert ons terug tot Lamech, één van de nakomelingen van Kaïn. Na zijn verbanning zegt God Kaïn toe dat hij zevenvoudig gewroken zal worden als iemand het zou wagen hem te vermoorden. Enkele generaties later vindt Lamech (Hebreeuws voor ‘de sterke man’) dat voor hem die toezegging elfvoudig moet gelden. Al wie hem durft aan te raken zal daarvoor zevenenzeventigmaal boeten (zie Genesis 4). Een buitensporig wraakgericht? Veeleer het omgekeerde. De zevenvoudige wraak beschermde Kaïn, ondanks de moord op zijn broer. Dus wil ook Lamech zich verzekerd weten, ondanks zijn opvliegenderheid.

Maar Jezus buigt wraak om tot vergevingsgezindheid. Hij vermenigvuldigt Kaïn met Lamech. Vergiffenis is niet een kwestie van berekening. Hemelse genade is oneindig, maar wordt bovenal ‘van harte’ geschonken. Kwaliteit boven kwantiteit. Om dat kracht bij te zetten, haalt Jezus in een gelijkenis het tegenvoorbeeld aan van een onbarmhartige dienaar. Ook daar spelen de getallen. De schuld van de dienaar aan de koning bedraagt 10.000 talenten. Een talent heeft de waarde van 6.000 denariën of tienlingen. De dienaar heeft een torenhoge schuldenlast van 60.000.000 denariën. Daarmee konden 25 Romeinse legioenen worden uitgerust. Dat reusachtige bedrag is in het niets verdwenen. Welke oorlogen heeft de dienaar ermee gevoerd? Hoe kan hij dat ooit terugbetalen? Hij zit volledig aan de grond.

De koning wil genoegdoening. Hij taxeert alles wat de man nog rest. Hijzelf en zijn gezin worden afgevoerd naar de slavenmarkt. Een gebruikelijke gang van zaken in die tijd. De schuldenaar is aangeslagen. Hij doet een knieval voor de koning en smeekt hem om tijd. De koning is geroerd. In een enkel gebaar wordt de dienaar alles kwijtgescholden. Een buitengewoon gebaar.

Buiten het paleis herhaalt het tafereel zich, maar in een andere verhouding. De schuldenaar is nu schuldeiser en een mededenaar de schuldlige. Voor een geleende som van 100 denariën grijpt de een de ander bij de keel. Een peulschil vergeleken met de schuld van de eerste dienaar, maar toch goed voor het kwartaalloon van een arbeider. Hoe de mededenaar ook smeekt om uitstel, de keelknijper blijft bikkelhard. Zonder pardon wordt de schuldenaar in de gevangenis gegooid. Andere dienaars zijn geschokt en brieven alles over aan de koning. Diens barmhartigheid keert om in toorn. Vanwege zijn hardvochtigheid levert hij de dienaar over aan de folteraars. Schuldbesef had de dienaar moeten aanzetten tot mededogen. Zonder schuldbesef wordt de schuld zelf straf.

Een bede uit het Onzevader wordt concreet gemaakt. Als wij vergeven wie schulden heeft bij ons, zal ook de Vader in de hemel onze schulden vergeven (zie Matteüs 6, 12). Indien niet, geldt het tegendeel. Laten we die oproep tot vergevingsgezindheid ‘ter harte’ nemen en niet verworden tot een binnenkerkelijk ritueel zonder betekenis voor de buitenwereld. Vergeving wordt gevraagd van paus en president, voor christen en atheïst.

EERSTE LEZING • De wijsheidsleraar is van oordeel dat wrok en toorn gruwelen zijn die een mens tot zondaar maken. Vergevingsgezindheid maakt deel uit van het verbond van de Allerhoogste: jij vergeeft je naaste en God vergeeft jou. Zo werkt het en anders niet. Denk daaraan: de dood maakt elke mogelijkheid tot vergeven voorgoed ongedaan.

LEZING UIT PAULUS • Een laatste maal de Romeinenbrief. Een klassieker bij uitvaarten. Alles komt van God en keert naar God terug. Ook mijn leven en sterven. Vergeet dat nooit: zonder God worden we niets.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be